

DECIZIE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Vasile Oprea,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Șendrea împotriva lui Vasile Oprea, intervenient accesoriu Primăria comunei Trușeni, cu privire la apărarea dreptului de proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 8 februarie 2017 Svetlana Șendrea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Oprea cu privire la apărarea dreptului de proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că deține dreptul de proprietate asupra terenului cu suprafața totală de 0,12 ha, situată pe str. Hârtoape, 6, com. Trușeni, mun. Chișinău.

Terenul i-a fost repartizat în proprietate privată prin Decizia primăriei com. Trușeni nr. 1/4 din 28 ianuarie 2011. Acest fapt se confirmă prin titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 10 martie 2011 și înregistrat la OCT Chișinău la 2 iunie 2011 cu nr. cadastral xxxxx.

A menționat că pârâtul Vasile Oprea este proprietar al terenului situat în vecinătate, înregistrat cu nr. cadastral xxxxx.

Astfel, în acțiune Svetlana Șendrea a invocat că Vasile Oprea a construit arbitrar pe terenul ce-i aparține un gard din piatră și a depozitat pe teren materiale de construcții și gunoi, iar în consecință este împiedicată de către pârât de a se folosi de teren.

Reclamanta a remarcat că a solicitat pârâtului să demoleze gardul și să elibereze terenul, însă solicitările au rămas fără rezultat.

Prin încheierea protocolară din 21 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în calitate de intervenient accesoriu, în proces s-a atras Primăria com. Trușeni.

Prin hotărârea din 9 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată înaintată de Svetlana Șendrea, s-a admis integral.

S-a obligat Vasile Oprea să demoleze gardul din piatră construit arbitrar pe terenul cu nr. cadastral 80391101160, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Hîrtoape, 6, ce aparține cu drept de proprietate Svetlanei Șendrea.

S-a admis cererea înaintată de Svetlana Șendrea privind compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Vasile Oprea în beneficiul Svetlanei Șendrea, cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 4 700 lei, inclusiv pentru taxa de stat 100 lei, pentru citarea pârâtului 600 lei și pentru serviciile juridice 4 000 lei.

La 1 august 2018, Vasile Oprea a declarat apel împotriva hotărârii din 9 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Vasile Oprea și s-a menținut hotărârea din 9 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 25 februarie 2019 avocatul Dumitru Cucu a declarat recurs în interesele lui Vasile Oprea, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului, avocatul Dumitru Cucu a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că este emisă cu încălcarea esențială a normelor de drept procedural.

În sensul dat, a indicat că apelul nemotivat a fost înaintat de către Vasile Oprea la 1 august 2018.

Apelul motivat cu taxa de stat a fost prezentat la data de 19 august 2018.

Iar, instanța de apel a examinat cauza la 13 decembrie 2018, fără a cita apelantul și reprezentantul lui.

Astfel a menționat că, pentru ședința instanței de apel din 13 decembrie 2018, instanța de apel a expediat citație doar apelantului Vasile Oprea, care a fost recepționată de oficiul poștal după ședința de judecată în ordine de apel, inclusiv plicul s-a întors cu mențiunea „nereclamat”.

La fel, la materialele dosarului nu există dovada de expediere a citației și către reprezentantul apelantului.

A relatat că Vasile Oprea nu a recepționat corespondența deoarece nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, fapt adevărat prin confirmarea Inspectoratului Poliției de Frontieră.

Instanța de apel la prima ședință de judecată a examinat apelul fără citarea și prezența apelantului.

Astfel Vasile Oprea, nu a avut nici o posibilitatea echitabilă din punct de vedere procedural de a prezenta poziția de apărare în fața instanței de apel.

Totodată, referitor la fondul cauzei, recurentul consideră că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

La 16 aprilie 2019 avocatul Dumitru Cucu, în interesele lui Vasile Oprea, a depus cerere de recurs suplimentară.

În motivare a menționat că Vasile Oprea nu a avut nici o posibilitate echitabilă din punct de vedere procedural de a prezenta poziția de apărare a dreptului de proprietate în fața instanței de apel.

Totodată în cadrul instanței de apel au intenționat de a prezenta probe în susținerea faptului că lui Vasile Oprea, îi este încălcat dreptul de proprietate asupra terenului care îl are în proprietate.

A invocat că instanța de fond și instanța de apel au încălcat prevederile art. 46 alin. (2) din Constituție și nu au aplicat speței prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 din Convenția Europeană.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 14 ianuarie 2019 (f.d. 167).

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul înregistrat la 25 februarie 2019 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Vasile Oprea, a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (1), (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 102 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În conformitate cu art. 105 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. La solicitarea persoanelor fizice, citația sau înștiințarea poate fi transmisă acestora prin mijloace de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte sau prin poșta electronică în cadrul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul constată că la 9 iulie 2018 a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 1 august 2018 Vasile Oprea a declarat apel nemotivat.

La 19 octombrie 2018, avocatul Dumitru Cucu, în numele și interesele lui Vasile Oprea, a depus cerere de apel motivată.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a primit spre examinare cererea de apel declarată de Vasile Oprea, ședința de examinare a apelului fiind numită pentru data de 13 decembrie 2018.

Instanța de apel a expediat în adresa lui Vasile Oprea o citație cu aviz de recepție (f.d. 154-155), care a fost returnată cu mențiunea „nereclamat“ (f.d. 155B).

Totodată, Colegiul constată că în adresa avocatului Dumitru Cucu, care îl reprezintă pe Vasile Oprea începând cu data de 19 octombrie 2018 (f.d. 145), instanța de apel nu a expediat nici o citație, dosiși avea obligația pozitivă să-l înștiințeze despre ședința de judecată.

Cu toate acestea, instanța de apel a considerat că în privința lui Vasile Oprea și a avocatului Dumitru Cucu procedura citării a fost legal executată, și a purces la examinarea cauzei.

În aceste condiții, se impune concluzia că instanța de apel nu a respectat dispozițiile art. 102-105 din Codul de procedură civilă, lui Vasile Oprea și avocatului acesteia Dumitru Cucu, nefiindu-le comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Or, după cum prevede art. 105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, citația adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor, iar dacă partea la proces este reprezentată de avocat, citația se expediază la sediul avocatului.

Judecând cererea de apel în lipsa lui Vasile Oprea și a avocatului Dumitru Cucu, care nu au fost citați în modul prevăzut de lege, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sub aspectul celor relatate, este cert că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de procedură, iar eroarea judiciară menționată nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece Vasile Oprea a fost lipsită de posibilitatea de a-și susține poziția la stadia apelului.

Pentru considerentele date, Colegiul va admite recursul, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și, judecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Dumitru Cucu în interesele lui Vasile Oprea.

Se casează integral decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Șendrea împotriva lui Vasile Oprea, intervenient accesoriu Primăria comunei Trușeni, cu privire la apărarea dreptului de proprietate și compensarea cheltuielilor de judecată, se restituie spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Galina Stratulat

Dumitru Mardari